

Vážení návštevníci, nachádzate sa na poslednej zastávke Náučného chodníka Jakubovany – Baranec. Okolo Vás sa rozprestiera posledný 8. lesný vegetačný stupeň, ktorý sa podľa prevládajúcej dreviny borovice horskej – kosodreviny (*Pinus mugo*), nazýva kosodrevinový. Rozprestiera sa od hornej hranice lesa, ktorá prechádza vo výške cca 1 500 m.n.m., príp. na južných svahoch o niečo vyššie (1 550 m.n.m.) Tu stromový les ustupuje tlaku vetra a snehu a aj jedince smreka, smrekovca, brezy a jarabiny tu dorastajú max. do 2 m. Kosodrevina sa ďalej plazí a prepletá až do výšky 1 800 (1 850) m.n.m. kde sa jej zápoj postupne rozrušuje a už len vo forme ostrovčekov ustupuje alpínskemu (hôľnemu) pásmu. Okrem nej tu nachádzame borievku alpínsku (*Juniperus sibirica*), ktorá tu na záveternej strane hrebeňa ostrovčekovito vystupuje nad pásmo kosodreviny.

Kosodrevina poskytuje ochranu nižšie položeným lesom tým, že zachytáva padajúce balvany, zadržiava masy snehu, ktoré sa tu zhromaždia v zimnom období a zároveň chráni tenkú vrstvu pôdy pred tlakom vody pri jarnom topení snehu ľadu, príp. pri výdatných a prudkých letných búrkach a lejakoch. Táto voda postupne odteká po povrchu, alebo vsakuje do sutí a zavlažuje lesy nižších lvs. Zároveň napája sústavu prameňov, ktoré vedú vodu ďalej do údolí.

Na okraji porastov kosodreviny, príp. na malých lúčkach v nej nachádzame brusnice a čučoriedky, príp. aj ďalšie rastlinné druhy. Najvýraznejšie z nich sú : horec bodkovaný (*Gentiana punctata*)(obr.1) a poniklec biely (*Pulsatila scherfelii*)(obr. 2), kvitnúce na jar a horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*) a zvonček tatranský (*Campanula tatrae*)(obr.3), kvitnúci koncom leta.

Zo živočíchov sa v kosodrevine celoročne vyskytujú niektoré druhy plazov, napr. jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*)(obr.4), príp. aj vretenica severná (*Vipera berus*). Z vtákov sú to : stehlík čečetavý (*Carduelis flammea*) a vrchárka modrá (*Prunella modularis*). Rovnako pestré a vedecky málo preskúmané sú aj spoločenstvá bezstavovcov, hlavne hmyzu.

Nad pásmom kosodreviny sa nachádza alpínske, alebo aj hôľne pásmo, ktoré siaha až do 2 300 m.n.m. a je typické výskytom prevažne bylinnej vegetácie. V dolnej časti as v ňom nachádzajú ešte plazivé vřby, napr. vřba bylinná (*Salix herbacea*). Vyššie sa vyskytujú iba odolné trávy a na chudobných a kyslých pôdach, ako je to aj v prípade Baranca sa ich druhová početnosť veľmi znižuje. To však nevedí trom druhom tatranských endemitov a glaciálnych reliktov, ktorými sú : kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatica*)(obr.5), svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota latirostris*)(obr.6) a hraboš snežný tatranský (*Microtus nivalis mirhanreini*), ktorí sa na nich pokojne pasie. Nad nimi krúžia rodinné krdle krkavcov čiernych (*Corvus corax*), orol skalný, sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), príp. sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*). Z menších druhov vtákov je to vrchárka červená (*Prunella collaris*), príp. ľabtuška vrchovská (*Anthus spinoleta*).

Vážení návštevníci, tu sa Náučný chodník Jakubovany – Baranec končí. Závisí len od vás, či sme Vás dostatočne motivovali a Vaše sily postačujú na náročný dvojhodinový výstup.

Nakoniec nedá mi nespomenúť dá sa povedať otca tohoto chodníka Daniela Žiara turistického aktivistu, ktorý veľkou mierou prispel ku realizácii a zveľadeniu chodníka za čo mu srdečná vd'aka.

Na Vrchole Baranca si určite zaslúžene vychutnáte krásny rozhľad na veľkú časť Liptovskej kotliny, ako aj vrcholov severného Slovenska. Tí, ktorým postačujú pohľady, ktoré sú zobrazené na tejto tabuli, želáme šťastný návrat do údolia a do svojich domovov.

Ďakujeme Vám, že sa v prírode správate ticho, citlivo a ohľaduplne. Sme tu len hostia... Ďakujeme Vám, že nerušíte zver a všetky odpadky si zoberiete do doliny.